Dosarul nr.3-3301/2023
2-23164304-12-3-17112023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19.05.2026 mun.Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Președintele ședinței, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Mihaela Mîțu,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Seroveț Tatiana împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Direcției generale mobilitate urbană privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantă – Seroveț Tatiana, prin avocatul Musteață Eugeniu, la data de 17.11.2023, s-a adresat în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cu cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Direcției Generale Mobilitate Urbană, formulând următoarele cerințe:

- a anula răspunsul Direcției generale mobilitate urbană nr.04-2-*****din 23.10.2023, la cererea prealabilă;
- a obliga pârâții să emită actul administrativ privind redirecționarea traficului rutier de pe str.*****, pe tronsonul de drum dintre str.***** și str.***** din mun.Chișinău;
- a compensa cheltuielile de judecată;

În argumentarea acțiunii depuse, partea reclamantă a indicat că, în fapt, Seroveț Tatiana locuiește în casă la sol, de pe strada *****, nr.*****, din mun.Chișinău, pe tronsonul dintre străzile ***** și *****. Această porțiune a drumului este îngustă din ce considerente deplasarea autovehiculelor are loc într-o singură direcție. La fel, având în vedere faptul că este o zonă istorică, respectiv, cu o dezvoltare a infrastructurii mai veche, casele de locuit se află la o distanță de aproximativ 6 metri de la drum.

Potrivit arhivei, casa de locuit de pe strada *****, nr.***** din mun.Chișinău, a fost construită pe temelia unui grajd. Strada ***** din mun.Chișinău datează din perioada când transportul se realiza cu căruțele trase de cai, respectiv, nu a fost prevăzută pentru un trafic de automobile și încă cu un trafic intens.

La fel, menționează că pe acest tronson de drum se află Creșa-Grădiniță *****, care de asemenea întâmpină aceleași dificultăți ca și majoritatea locuitorilor.

Prin diferite studii, s-a constatat că pe lângă faptul că dăunează auzului, zgomotele

puternice și constante pot afecta sănătatea umană în mai multe feluri, precum puls și respirație accelerată, tensiune arterială ridicată, dureri de cap, gastrită și chiar atac de cord, crize de stres, oboseală, depresie, anxietate, atât la oameni, cât și la animale, iritabilitate, tulburări de somn și comportamentale, zgomotul poate afecta capacitatea de concentrare a oamenilor, ducând în timp la performanțe scăzute.

În acești doi ani Seroveț Tatiana a fost luată cu ambulanța de două ori, fiind într-o stare foarte gravă, din ce considerente a fost nevoită să facă de mai multe ori investigații prin tomografie, iar în concluzia investigațiilor s-a indicat că organismul este extenuat din cauza insuficienței somnului sau calității acestuia.

În consecință, Seroveț Tatiana și soțul ei, sunt nevoiți să administreze diferite medicamente pentru a diminua șocul și stresul din cauza gălăgiei, dar din cauza timpului îndelungat nici medicamentele nu mai au eficiența inițială, fiind deja schimbate pe medicamente mai eficiente.

Din cauza medicamentelor administrate a scăzut randamentul de lucru, dar și nivelul de reacție, iar în combinație cu aerul poluat pur și simplu apare senzația de greață.

În aceste circumstanțe, s-au adresat Primăriei mun.Chișinău și au explicat situația cu care se confruntă, de unde au fost îndreptați către Direcția generală transport public și căi de comunicație, actuala Direcția Generală Mobilitate Urbană.

Ca urmare, reclamanta s-a adresat cu mai multe cereri și în adresa Direcției Generale Mobilitate Urbană, care a comunicat că subiectul abordat nu este de competența lor și i-au sugerat să se adreseze Agenției Naționale Transport Auto.

Agenția Națională Transport Auto a expediat petiția la adresa Agenției naționale pentru sănătate publică și Inspectoratului pentru protecția mediului pentru a efectua măsurările de rigoare.

În consecință, reclamanta a primit un răspuns de la Centrul de sănătate publică Chișinău, prin care s-a comunicat, precum că nu pot efectua investigații de laborator a aerului în apartament și pe teritoriul aferent, deoarece laboratorul este în reparație.

La fel, cu privire la poluarea fonică deplânsă, au comunicat că nu există o normă legală de a efectua măsurări a zgomotului în circumstanțele descrise.

S-a adresat și la Direcția de poliție a mun.Chișinău la Inspectoratul Național de Securitate Publică și Pretura sectorului *****.

Direcția de poliție a mun.Chișinău a expediat petiția către Inspectoratul de Poliție Centru, de acolo a fost expediată la Inspectoratul de poliție *****, ultimul a remis petiția în adresa Direcției Generale Mobilitate Urbană.

Petiția adresată Inspectoratul Național de Securitate Publică și Preturii sectorului *****a fost remisă de asemenea în adresa Direcției Generale Mobilitate Urbană.

Solicitând audientă la șeful Direcția Generală Mobilitate Urbană, a fost primită de șeful adjunct, dl Ceban Dumitru, de la care a fost informată că ei au efectuat tot ce a stat în competența lor și în limitele posibilității, iar pentru ca situația să se schimbe trebuie să fie efectuate careva proiecte a drumurilor, dar nu dispun de specialiști în domeniu, iar specialiștii privați urmează a fi achitați, iar bani pentru astfel de proiecte nu au fost prevăzuți în buget.

Astfel, indică că, deși a sesizat toate organele competente și conexe care ar fi putut redirecționarea vehiculelor pe alte porțiuni de drum, unde nu sunt case de locuit, sau care se află la o distanță mai mare de 7 metri de la drum, distanță de la care se reduce intensitatea zgomotului, a fost ignorată și respinsă sub pretextul lipsei surselor financiare, în contextul în care problema se putea rezolva cu un singur semn de circulație rutieră.

Consideră că răspunsul Direcției Generale Mobilitate Urbană din 23.10.2023, precum că

nu au competență de a examina cererea reclamantei, este unul ilegal, deoarece atât din lege rezultă, dar și toate organele de resort care au examinat cererea reclamantei au comunicat că este de competența Direcției Generale Mobilitate Urbană.

Indică că apăra dreptului său la un mediu sănătos și estetic plăcut.

Potrivit art.9 lit.a) și b) al Legii nr. 1515/93, autoritățile administrației publice ale raionului și ale municipiului, în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative din domeniul protecției mediului asigură respectarea legislației de protecție a mediului, limitele de emisii și limitele poluării fonice.

De asemenea, potrivit art.5 alin.(2) al Legii nr.509/1995, administrarea drumurilor locale este asigurată de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea.

La fel, potriviți art.16 alit.a) al Legii nr.131/2007, de competența autorităților administrației publice locale sînt: a) administrarea, întreținerea, repararea și dotarea cu mijloace de semnalizare a drumurilor publice locale și a construcțiilor rutiere, în conformitate cu exigențele siguranței traficului rutier.

Menționează că, atât cererea depusă la sediul Primăriei mun.Chișinău și la sediul Preturii sectorului *****a fost expediată conform competenței Direcției Generale Mobilitate Urbană.

Prin urmare, alegația precum că dezideratele înaintate față de Direcția Generală Mobilitate Urbană nu sunt de competența acesteia este lipsită de suport juridic.

În fond, comunică că expunerea pe termen lung la zgomot poate produce efecte variate asupra sănătății, și anume disconfort, tulburări de somn, efecte negative asupra sistemului cardiovascular și asupra sistemului metabolic, precum și tulburări cognitive la copii. Din analiza studiilor actuale, zgomotul ambiental contribuie anual la apariția a 48 000 de cazuri noi de cardiopatie ischemică, precum și la 12 000 de decese premature. în plus, aproximativ 22 de milioane de oameni suferă de un disconfort cronic ridicat, iar 6,5 milioane de oameni suferă cronic de tulburări de somn severe. Conform estimărilor, 12 500 de elevi au dificultăți la citit din cauza zgomotului generat de traficul aerian.

Prin urmare, zgomotul este un factor nociv pentru sănătatea omului și are efecte letale pentru om.

Ține să comunice că fluxul de trafic înregistrat de camerele video este de peste 450 unități pe 1 oră, iar numai în perioada de timp 07:00 - 08:00, aproximativ 34 microbuze, majoritatea de rută.

Astfel, pe acest tronson de drum circulă nu numai autovehicule ocazionale, dar și de rută, interurbane, interraionale și chiar internaționale.

Reieșind din prevederile Anexei nr.1 la Regulamentul sanitar privind normativele admise de emitere a zgomotului și a vibrației la desfășurarea activităților de comerț interior, aprobat prin prin Hotărîrea Guvernului nr. 181/2019, se statuează că nivelul admis de zgomot ce pătrunde din alte încăperi și din exterior nu trebuie să depășească ziua 55 decibeli și noaptea 45 decibeli.

În conformitate cu prevederile normativele în construcții NCM D.02.01:2015, aprobat și pus în aplicare prin ordinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr.03 din 11.02.2015, cu aplicare din 20.02.2015: pct.12 Protecția mediului înconjurător: - la selectarea variantelor de traseu ale drumurilor și părților componente ale acestora (debleuri, rambleuri, poduri, viaducte și pasaje), trebuie să fie evaluat impactul asupra mediului înconjurător în timpul construcției și exploatării drumului; - drumul proiectat trebuie să prezinte aspect estetic și să reducă, pe cât posibil, orice formă de poluare a mediului înconjurător; - la întocmirea studiilor de mediu se vor avea în vedere prevederile [2], [4] și reglementările în vigoare cu privire la

protecția mediului înconjurător, precum și recomandările normativelor în vigoare.

Pct.12.1: Evaluarea Impactului asupra mediului (EIM): - evaluarea impactului asupra Mediului (EIM) va identifica, descrie și evalua, într-un mod corespunzător, pentru fiecare caz în parte, efectele directe și indirecte ale proiectului, asupra următorilor factori: - ființe umane, faună și floră; - drumul trebuie să prezinte un impact minim asupra mediului înconjurător în care se dezvoltă traseul; - măsurile de protecție a mediului trebuie să asigure prevenirea zgomotului și reducerea poluărilor de toate categoriile.

Pct.12.2. Măsuri de prevenire a zgomotului: - drumurile cu trafic intens trebuie să fie amplasate cât mai departe posibil de clădiri în zonele urbane, pentru a evita producerea unui nivel de zgomot mai ridicat decât cel admisibil; - limitele de zgomot, precum și metodologiile de măsurare ale acestuia sunt indicate în NCM E.04.02 și standardele în vigoare NCM D.02.01:2015; - proiectarea profilului longitudinal, alegerea tipurilor nodurilor rutiere, sistemelor de informare și management legate de trafic trebuie să conducă la reducerea impactului negativ al zgomotului asupra mediului; - declivitățile mari pe tronsoane lungi trebuie evitate; - activitățile legate de execuție trebuie organizate astfel încât să se reducă la minimum poluarea prin zgomot; - poluarea fonică din zonele rezidențiale din preajma drumurilor poate fi redusă prin prevederea de: a) taluzurile de rambleuri și debleuri acoperite cu sol organic; b) ecrane, bariere și praguri de atenuare a zgomotelor; c) plantații (cu un efect protector contra zgomotului) care să din diminueze disconfortul cauzat de zgomotul traficului; d) combinații de rambleuri și plantații rutiere; e) introducerea limitelor de viteză la camioane; f) îmbrăcăminți rutiere cu efect de reducere a zgomotului produs de pneuri; g) izolarea fațadelor.

Pct.12.3. Măsuri de reducere a poluării: în vederea reducerii poluării aerului se impun o serie de măsuri: - trebuie să se acorde o atenție deosebită evaluării tuturor situațiilor în care apar ambuteiaje repetate ale traficului; - proiectarea profilului longitudinal, alegerea tipului de nod rutier, sistemele de informare și management legate de trafic și amplasarea plantațiilor trebuie efectuate ca acestea să contribuie la reducerea impactului negativ asupra calității aerului.

În continuare, potrivit actului normativ ”Protecția contra zgomotului” NCM E.04.02:2014 (MCH 22.05-2014), aprobat și pus în aplicare prin ordinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. 199 din 29 decembrie 2014, cu aplicare din 01 iunie 2015, în conformitate cu prevederile pct.5.4 - Caracteristicile de zgomot ale surselor de zgomot exterior sunt: - pentru fluxurile de mijloace de transport pe străzi, șosele - nivelul sonor echivalent LAэкв, dBA, la distanța de 7,5 m de la axa primei benzi de circulație.

Potrivit pct.6.3 al actului normativ ”Protecția contra zgomotului” NCM E.04.02:2014 din 29 decembrie 2014, nivelele de presiune sonoră admisibile L, dB (nivelele de presiune sonore echivalente, dB), nivelele sonore echivalente și maxime admisibile la locurile de muncă în clădirile de producție și auxiliare, pe terenurile întreprinderilor industriale, în încăperile clădirilor locative și publice și pe teritoriile populate, trebuie adoptate conform tabelului nr.1(se anexează).

Reieșind din Tabelului nr.1, pe timp de noapte, adică între orele 23^{00}- 700, nivelul maxim admisibil de zgomot pătrunzător în camerele de locuit ale apartamentelor este de 30dB, iar în clădirile de locuit, nu mai mult de 45 dB.

La fel, pe timp de zi, adică între orele 7^{00}-23^{00}, nivelul maxim admisibil de zgomot pătrunzător în camerele de locuit ale apartamentelor este de 40dB, iar în clădirile de locuit, nu mai mult de 55 dB.

Potrivit pct.3 din Nota Tabelului nr.1, în cazul zgomotului tonal sau impulsiv al nivelului de zgomot, nivelele admisibile trebuie adoptate cu 5 dB (dBA) mai mici de valorile specificate în tabelul 1.

În urma vizualizării înregistrării video, după cum s-a menționat, se conchide că pe tronsonul de drum indicat tranzitează autovehicule de la cele mai mici dimensiuni până la cele mai mari, inclusiv autocare.

Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 11 mai 2011 referitoare la propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind nivelul de zgomot admis și sistemul de evacuare al autovehiculelor (text codificat) (COM(2010)0508 - C7-0288/2010 - 2010/0261 (COD) stabilește nivelul de zgomot pentru vehiculele aflate în mișcare.

Prin urmare, indică că chiar dacă admitem faptul că transportul care tranzitează strada *****, pe tronsonul dintre străzile ***** și ***** ale mun.Chișinău, se încadrează în nivelul de zgomot admisibil pentru omologare, acesta va depăși nivelul de zgomot admisibil pentru această porțiune de drum, deoarece zgomotul pătrunzător în camerele de locuit va depăși limita de 30-50 dB.

Dincolo de variata ipotetică, ține să comunice faptul că majoritatea autovehiculelor care circulă pe strada vizată sunt vechi, iar printre ele sunt și cu țeava de eșapament defect sau modificată, deoarece zgomotul este insuportabil.

În acest sens, comunică că de la axa primei benzi de circulație și până la geamul încăperii reclamantei este mai puțin de 7 m..

Potrivit avizului Dr. în doctorul științа artelor, Tamara Nesterov, construcția de pe adresa str.***** *****, dependința B, se află pe linia roșie a străzii.

De asemenea comunică faptul că în Republica Moldova nu există experți acreditați/licențiați care să măsoare nivelul de zgomot.

Totuși, în cauza Moreno Gomez împotriva Spaniei, 2004, referitoare la poluarea fonică nocturnă cauzată de cluburi de noapte, Curtea nu a considerat decisiv faptul că instanțele naționale au apreciat că reclamanta nu a dovedit nivelul de zgomot din interiorul locuinței sale. Curtea a reținut nu părea a fi necesară cerința ca o persoană care locuia într-o zonă saturată acustic, precum reclamanta, să dovedească un fapt deja cunoscut oficial de autoritatea municipală. Având în vedere intensitatea poluării fonice din timpul nopții, care depășea nivelurile de zgomot permise, și faptul că aceasta a persistat timp de mai mulți ani, Curtea a constatat că au fost încălcate drepturile protejate de art.8.

Comunică instanței de judecată că am fost nevoiți să instalăm camere de înregistrări video pe care să înregistrăm fluxul și varietatea de autovehicule care circulă pe tronsonul de drum litigant.

Deși a fost informată precum că legea nu reglementează măsurarea zgomotului de la traficul auto, acest fapt nu corespunde adevărului, deoarece a indicat mai sus normele de drept ce reglementează nivelele sonore echivalente și maxime admisibile la domiciliu.

De altfel, atrage atenția că reieșind din practica Curții europene pentru a aprecia dacă pragul de gravitate este atins sau dacă există un risc de mediu, poate să țină seama de faptul că au fost încălcate nu doar normele interne (Kapa și alții împotriva Poloniei, pct.153, 2021), ci și normele internaționale (de exemplu: Făgerskiold împotriva Suediei (dec.), 2008; Oluic împotriva Croației, 2010, pct. 52-62 și 65; Frankowski și alții împotriva Poloniei (dec.), 2011] în materie de poluare. De asemenea, Curtea poate să țină seama de rapoartele și evaluările experților, inclusiv cele întocmite de experți privați (de exemplu: Oluic împotriva Croației, 2010, pct. 52-62 și 65). Într-adevăr, în multe cauze, Curtea a dedus că pragul de gravitate a fost atins pe baza unui cumul de elemente.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul reclamantei, avocatul Musteață Eugeniu, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA nr.*****din 24.10.2023, a susținut

acțiunea în contencios administrativ depusă, în sensul formulat și a solicitat admiterea integrală a acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâții – Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, fiind legal citați în ședința de judecată nu s-a prezentat și nu au depus referințe.

Pârâta – Direcția Generală Mobilitate Urbană, prin referința prezentată, înregistrată cu nr.intrare 05-3/1-7420 din 22.04.2024 nu a recunoscut acțiunea reclamantei Seroveț Tatiana și a solicitata respingerea acesteia.

În argumentarea poziției sale procesuale, în referința prezentată instanței, pârâta Direcția Generală Mobilitate Urbană a invocat următoarele contraargumente: Inițial, invocă inadmisibilitatea acțiunii pe motiv că pretențiile reclamantei nu sunt clare. Reclamanta nu concretizează de la care anume autoritate publică cere emiterea unui act administrativ de restricționarea circulației rutiere pe un tronson de pe str.*****: de la DGMU, de la Consiliul municipal Chișinău sau de la Primarul general al municipiului Chișinău. Ori acest capăt al acțiuni se referă la toate aceste trei autorități municipale, și în acest caz nu este clar în ce mod trebuie să fie emis actul administrativ solicitat: separat de fiecare autoritatea municipală sau într-un mod colegial, care de fapt nici nu este prevăzut de legislația în vigoare.

Cu titlu de argumente pe marginea fondului cauzei indică că, în conformitate cu art.1 alin.(3) din Legea drumurilor nr.509/1995, drumuri sunt definite drept căi de comunicație terestră special amenajate pentru circulația vehiculelor și a pietonilor.

În conformitate cu art.2 alin.(3) pct.3) lit.c) din aceeași lege conține, *inter alia,* următoarele definiții: - *străzi* - drumuri publice din interiorul localităților care sânt proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, după caz, a municipiilor Chișinău și Bălți; - *drum public* - orice cale de comunicație terestră, inclusiv construcții artificiale și drumuri cu înveliș natural, deschisă pentru circulația vehiculelor și a pietonilor, administrată de un organ abilitat; - *organizare a traficului rutier* - ansamblu de măsuri e-organizatorice și inginerești de sistematizare, reglementare și dirijare a traficului rutier; - *trafic rutier* - sistem dinamic complex, constituit din pietoni și vehicule care, în procesul deplasării pe drumurile publice în condiții stabilite, generează un ansamblu de relații juridico-sociale.

Art.16 lit.b) din Legea privind siguranța traficului rutier nr.131 /2007 stipulează că, de competența autorităților administrației publice locale sânt: b) amenajarea drumurilor publice locale pentru sistematizarea și organizarea traficului rutier în vederea garantării siguranței lui; d) întocmirea și actualizarea planurilor de organizare a traficului în localitățile urbane pentru îmbunătățirea fluenței și siguranței lui și pentru reducerea pe această cale a gradului de poluare a mediului înconjurător.

Art.32 din aceeași lege prevede: (1) Dreptul participanților la trafic rutier de a circula în siguranță pe drumurile publice este garantat de stat și se asigură prin executarea prezentei legi, actelor legislative și normative din domeniu și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. (3) Participanții la trafic au dreptul: a) la circulație liberă, fără impedimente, pe drumurile publice, în conformitate cu regulile aprobate, la informații veridice, din partea administratorilor de drumuri, despre condițiile de deplasare în siguranță și cauzele restricțiilor de circulație.

Art.33 alin.(2) lit.a) din aceeași lege stipulează că, conducătorul de vehicul are dreptul să conducă vehiculul, să transporte pasageri și bunuri pe drumuri publice.

Drept pretext pentru admiterea cerințelor sale de redirecționare a traficului rutier pe

str.***** (tronsonul cuprins între str.***** și str.*****), reclamanta invocă pretinsele vibrații, zgomot și poluarea aerului.

În această privință este de subliniat că, nu este de competența DGMU soluționarea chestiunilor cu vibrații, zgomot și poluarea aerului care produc unitățile de transport participante la trafic rutier. Or, poluarea aerului, zgomot și vibrații sunt consecințe inerente de exploatare a fiecărui vehicul, și sunt admisibile în limita stabilită de legislația în vigoare.

De altfel, în conformitate cu pct.119 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin HG nr.357/2009 (în continuare - RCR), starea tehnică și utilajul autovehiculelor și remorcilor trebuie să corespundă standardelor, altor acte normative ce țin de siguranța traficului rutier, protecția mediului, normelor tehnice de exploatare, instrucțiunilor întreprinderilor producătoare. în special pct.122 subpct.6) lit.c) RCR prevede expres că, zgomotul produs de dispozitivul de evacuare a gazelor de eșapament nu trebuie să depășească nivelul zgomotului admisibil.

Astfel, sunt total nefondate pretențiile reclamantei față de DGMU, precum că *„majoritatea autovehiculelor care circulă pe strada vizată sunt vechi, iar printre ele sunt şi cu țeava de eșapament defect sau modificată”.* Ca de parcă pe restul străzilor din mun.Chișinău sau din țară circulă doar mașini noi și fără defecțiuni. Astfel de neajunsuri descrise de reclamantă, trebuie adresate conducătorilor vehiculelor, nu și către DGMU, care nu are competențe să verifice și să supravegheze starea mijloacelor de transport care circulă pe străzile municipale.

Mai mult, art.33 din Legea privind siguranța traficului rutier nr.131/2007 impune în mod expres obligația proprietarilor sau, după caz, mandatarilor vehiculelor, să le mențină în starea tehnică corespunzătoare și să le supună la timp inspecției tehnice periodice, iar art.37 tot din aceeași lege stipulează un șir de condiții privind circulația vehiculelor condițiilor și inspecția tehnică periodică a acestora, dintre care: (1) Se admit în trafic rutier vehiculele a căror stare tehnică și al căror utilaj corespund standardelor, altor acte normative ce țin de siguranța traficului, de protecția mediului înconjurător, precum și normelor tehnice de exploatare. (5) Pentru a fi menținute în trafic rutier, vehiculele înmatriculate se supun inspecției tehnice periodice. (8)Este interzisă circulația pe drumuri publice a vehiculelor care nu corespund prevederilor tehnice sau al căror termen de valabilitate a inspecției tehnice periodice a expirat. (9) Constatarea defecțiunilor tehnice la vehiculele aflate în trafic o efectuează poliția rutieră.

Așadar, legislația în vigoare conține un șir de norme în privința zgomotului, vibrațiilor și protecției mediului înconjurător care se produc de vehicule care circulă pe drumurile publice, și nici unul din aceste domenii de activitate, invocate de reclamanta ca temei ai acțiunii, nu intră în atribuțiile DGMU.

Mai mult ca atât, nici o normă și niciun act normativ nu prevăd restricționarea (interzicerea) circulației rutiere pe vreun tronson de 2(două) cartiere a unui drum public drept mijloc de soluționare a problemelor cu vibrații, zgomot și poluarea aerului, care se produc de participanții la trafic fie în limitele admisibile, fie cu depășirea normativelor legale.

Sunt sterile și total deplasate afirmațiile reclamantei, precum că problemele de zgomot, vibrații și poluarea aerului ține de competența DGMU sub pretextul că așa *„i-au comunicat toate organele de resort care au examinat cererea reclamantei”,* precum și această *„rezultă din lege”* (pct.30 din acțiune).

În primul rând, în conformitate cu art.53 alin.(1) Cod administrativ, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative.

Astfel, doar prin acte normative poate fi determinată competența DGMU în soluționarea problemelor de zgomot, vibrații și poluarea aerului, iar opiniile tuturor organelor de resort în

această parte nu are nicio valoare juridică. În al doilea rând, deși afirmă că competența DGMU în soluționarea problemelor din speță *„rezultă din lege”,* reclamanta a omis să concretizeze din care anume lege rezultă această competență, sau măcar prin care anume act normativ reies atribuțiile DGMU în soluționarea problemelor de zgomot, vibrații și poluarea aerului.

În acest capitol este de relatat că art.7-18 din Legea privind calitatea aerului atmosferic nr.98/2022 determină destul de clar atribuții și responsabilități ale mai multor autorități și subiecți în domeniul evaluării și gestionării a calității aerului atmosferic, dintre care sunt Guvernul, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Economiei, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenției „Moldsilva”, operatorii. Printre aceste se numără și autoritățile administrației publice locale (17), însă în atribuțiile lor nu intră gestionarea chestiunilor invocate de către reclamanta ca temei pentru admiterea acțiunii, și cu siguranța DGMU nu are competențe și responsabilități în domeniu.

Sunt neveridice afirmațiile reclamantei despre pretinsa intensificare a traficului rutier în zona din speță. Sunt alegații neîntemeiate și neconfirmate prin nicio probă sau vreun studiu efectuat în acest sens. Exact invers, pe segmentul dat al străzii ***** deja nu circulă nicio rută municipală de transport public, iar rutele de transport nr.108, 135, 136, 171, 174 deja de mai mulți ani nu mai circulă pe acest tronson, fiind redirecționate pe alte străzi.

Din răspunsul Centrului de sănătate Publică Chișinău nr.02-6/5873 din 12.07.2023 reiese clar că, zgomotul la care se referă reclamanta, este condiționat de factorul uman, neavând caracter permanent, și ca rezultat, legislația în vigoare (Regulamentul sanitar privind normativele admise de emitere a zgomotului și a vibrației la desfășurarea activităților de comerț interior, aprobat prin HG nr.181/2019) nu prevede normativele și criterii de estimare a genului respectiv de zgomot. Reieșind din prevederile legislației sanitare, Centrul de sănătate Publică Chișinău a constatat imposibilitatea măsurării de zgomot de la traficul auto.

Prin urmare, nu sunt constatate și nu sunt confirmate încălcările legislației în vigoare în privința zgomotului, invocat de către reclamanta ca unul din temeiuri pentru admiterea revendicărilor sale de restricționare a traficului rutier pe un segment din str.*****, mun.Chișinău.

Tot prin scrisoarea Centrului de sănătate Publică Chișinău nr.02-6/5873 din 12.07.2023 reclamanta a fost informată că CSP este disponibil să ofere servicii de laborator în urma contractării acestora de către persoanele cointeresate, și totodată i s-a comunicat reclamantei, că în Republica Moldova lipsesc normativele pentru calitatea aerului din încăperi.

Astfel fiind, nu este confirmat și celălalt temei al acțiunii invocat de reclamantă, și anume, despre depășirea concentrațiilor maxime admisibile în aer.

Mai mult ca atât, chiar dacă admitem teoretic că vor fi confirmate afirmațiile reclamantei despre depășirea concentrațiilor maxime admisibile de aer în apartamentul său, aceasta nu va însemna că nivelul depășit de concentrații maxime în apartamentul său se datorează anume poluării aerului de către vehiculele care se deplasează anume pe tronsonul de drum din speță și nu din alte străzi din municipiu sau din alte segmente de drum din tot aceeași str.*****, sau este consecința a altor factori sau unități care poluează mediul înconjurător.

Tot la capitolul dat este de relatat, că este puțin probabil că redirecționarea/sistarea traficului pe tronsonul în cauză, solicitată de către reclamanta, va îmbunătăți calitatea aerului în apartamentul său, or, cu sistarea circulației pe una sau mai multe străzi (ceea ce solicită Reclamanta) nu duce la încetinirea traficului și nu micșorează poluarea aerului de către vehicule, fiindcă mijloacele de transport vor continua să circule tot cu aceeași intensificare pe alte străzi și

pe alte drumuri din mun.Chișinău.

Reclamanta își întemeiază pretențiile pe prevederile normativului în construcții NCM D.02.01:2015 „Proiectarea drumurilor publice”, însă acest normativ stabilește normele de proiectare ale drumurilor (pct.1.2), se aplică la construcții de drumuri noi și la modernizări (reconstrucții) și reabilitări (reparații capitale) de drumuri existente care fac parte din rețeaua drumurilor publice.

Așadar, acest normativ în construcții nu este aplicabil speței, fiindcă strada ***** nu se află la etapa de proiectare, și asupra ei nu se desfășoară lucrări de modernizare (reconstrucție) sau reabilitare (reparație capitală).

Mai mult ca atât, în conformitate cu alin.1.3, Normativul nu se aplică la [...] străzi și drumuri publice din intravilanul localităților, astfel fiind exclus în mod expres aplicarea acestui normativ față de strada *****, precum și alte străzi din mun.Chișinău.

La fel, nu au incidență prevederile Regulamentului sanitar privind normativele admise de emitere a zgomotului și a vibrației la desfășurarea activităților de comerț interior, aprobat prin HG nr.181/2019, deoarece potrivit alin.1, 3, acesta stabilește nivelurile admise ale zgomotului și vibrației pentru populație la desfășurarea activităților de comerț interior de către unitățile comerciale și se aplică pentru toate persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma organizatorico-juridică, care desfășoară activități în domeniul comerțului interior, ceea ce nu are loc în speță, deoarece nu sunt constatate (și nici nu sunt invocate de Reclamanta) raporturi și activități de comerț interior.

Suplimentar reiterează că, în competența DGMU nu intră controlul zgomotului și vibrației, mai ales în domeniul comerțului interior, ceea ce încă o dată în plus demonstrează netemeinicia pretențiilor reclamantei și lipsa calității de pârât în prezenta cauză a DGMU.

Tot aici, sunt neîntemeiate și incoerente pretențiile reclamantei în contextul „rute interurbane, interraionale și chiar internaționale” care ar circula pe tronsonul de drum în cauză, la momentul depunerii acțiunii toate aspectele de circulația acestor categorii de rute excedă competența autorităților publice locale. Abia începând cu 06.03.2024, deja după ce acțiunea reclamantei a fost pusă pe rolul instanței, în virtutea Legii nr.423/2023 prin care au fost operate modificări în art.14 lit.g) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 s-a stipulat că, de competența Consiliilor locale și municipale ține „stabilirea itinerarului rutelor interraionale și raionale care tranzitează sau au localitatea dată drept cap de rută, precum și stațiile publice unde este permisă îmbarcarea/debarcarea persoanelor pentru aceste rute”.

Respectiv, subliniază că Consiliul municipal Chișinău sau DGMU (ca structura organizatorică din subordinea CMC) nu au stabilit itinerarul a niciunei rute interraionale pe tronsonul în pricină. Pe de altă parte, chiar dacă sunt veridice afirmațiile reclamantei despre rutele interraionale și internaționale care, cum pretinde reclamanta, circulă pe tronsonul de drum în cauză, atunci încălcarea itinerarului de către conducătorii vehiculelor de rută ar duce la sancționarea persoanelor vinovate, și nicicum nu poate servi ca temei pentru interdicția totală a circulației pe acest segment al străzii *****, așa cum cere reclamanta.

Sunt irelevante informațiile transcrise de reclamanta din normativul în construcții NCM E.04.02:2014 „Protecția contra zgomotului”, deoarece DGMU nu este responsabile de respectarea sau supravegherea acestui normativ, care nu ar fi nivelele maxime admisibile de zgomot transcrise de reclamanta din acest normativ.

Alt aspect important ține de probarea circumstanțelor invocate de reclamanta ca temeiuri de fapt ale acțiunii. Or, în conformitate cu art.118 CPC, sarcina probei este obligația care revine oricărui participant la proces de a face dovada oricărei împrejurări sau fapte ce constituie

obiectul probațiunii. În ciuda acestui imperativ procesual, reclamanta nu a prezentat nicio probă veridică care ar demonstra depășirea nivelului admisibil de zgomot, vibrații sau emisiile de poluanți în atmosferă, precum și nivelul emisiilor de poluanți ale vehiculelor aflate în trafic rutier.

Simpla invocare de către reclamantă a prevederilor din normativele în construcții în privința nivelului zgomotului și mediului înconjurător nu echivalează cu probarea faptelor încălcării legislației în acest domeniu.

Din cele relatate supra rezultă netemeinicia în sine a pretențiilor reclamantului de compensare a unui prejudiciu care nici nu există, or *idem est non esse et non probări* - locuțiune latină exprimând regula potrivit căreia, din punct de vedere juridic, ceea ce nu se probează este identic cu ceea ce nu există.

Circulația rutieră pe tronsonul în cauză, descrisă de reclamantă, nu diferă de circulația pe alte străzi ale municipiului Chișinău, la fel este similară și situația fonică sau nivelul de vibrații sau nivelul de poluare a aerului.

De fapt, reclamanta Seroveț Tatiana, solicitând sistarea circulației rutiere pe str.***** pe tronsonul dintre str.Lazo și str.***** (pe care circulă și ea cu propriul automobil, astfel contribuind la agravarea situației deplânse de ea), nu propune nicio soluție de înlăturare sau micșorare a pretinselor încălcări sau nereguli care le invocă drept temei pentru admiterea pretențiilor sale. Ca atare, reclamanta este de acord cu pretinsele încălcări, numai ca prin revendicările sale sugerează că aceste încălcări pot în continuare să se producă pentru alți locuitori ai municipiului Chișinău de pe alte străzi sau pe tot aceeași strada *****, numai din alte segmente.

Respectiv, nici unul din temeiurile invocate de reclamantă întru anularea actului administrativ individual defavorabil, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut ca temei de anulabilitate sau de nulitate a actului administrativ.

Astfel, concluzionând asupra netemeinicei acțiunii reclamantei Seroveț Tatiana, solicită respingerea acțiunii în contencios administrativ depuse de ultima.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Seroveț Tatiana, studiind referința autorității publice pârâte, ascultând în cadrul dezbaterilor judecătorești explicațiile ambelor părți, cercetând probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea reclamantei privind anularea actului, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, este admisibilă, însă neîntemeiată și pasibilă de respins, din următoarele considerente.

Conform art.22 alin.(1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.207 alin.(1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea

procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Norma legală precitată enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ, care se rezumă la următoarele: - prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; - competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; - respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; - respectarea procedurii prealabile; - respectarea termenului de înaintare a acțiunii; - prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Actele cauzei denotă că, urmare a cererii prealabile depuse de reclamanta în adresa autorității publice pârâte – DGMU, privind realizarea măsurilor pentru prevenirea și reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă, precum și a zgomotelor și vibrațiilor produse de aceste mijloace de transport, pârâta a emis decizia de respingere a cererii nr.04-2-*****din 23.10.2023.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La fel, art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamanta Seroveț Tatiana este destinatara actului contestat și respectivul act este defavorabil pentru reclamant, deoarece respinge cererea acesteia.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ promovată de către reclamanta Seroveț Tatiana privind anularea actului contestat, este admisibilă în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Sub acest aspect, instanța reiterează că, potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Situație de acest gen este reglementată și de art.13 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care statuează că, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta convenţie au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

Or, reclamantei Seroveț Tatiana trebuie să i se acorde posibilitatea verificării pe cale judecătorească a pretinsului său drept vătămat, în cazul în care ultimul invocă ilegalitarea procedurii procedurilor administrative care s-au finalizat cu emiterea actelor defavorabile,

contestate de reclamant, deoarece, *per a contrario*, reclamantul va fi lipsit de dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv.

Iar art.36 din Codul administrativ, instituie obligația instanței de judecată competente să soluționeze acțiunile în contencios administrativ, să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat.

Art.20 din Cod administrativ statuează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, potrivit art.206 alin.(1) lit.lit.a), b) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare) și obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

Art.208 alin.(1) Cod administrativ, prevede că până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Se constată că, adresarea în instanța de judecată a fost precedată de adresarea reclamantei Seroveț Tatiana către autoritatea publică pârâtă, cu cerere prealabilă prin care reclamanta a solicitat ptotejarea drepturilor sale pretins încălcate.

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă nr.04-2-*****din 23.10.2023, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

În situația în care data emiterii deciziei adoptate în procedura prealabilă este data de 23.10.2023, iar acțiunea în contencios administrativ a fost depusă de reclamanta la 11.11.2023, instanța constată realizarea de către reclamanta a dreptului la acțiune, în interiorul termenului de 30 de zile de la data comunicării deciziei adoptate în procedura prealabilă, ceea ce denotă admisibilitatea acțiunii în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.lit.d), f) Cod administrativ.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată constată că reclamanta Seroveț Tatiana este destinatar al actului contestat, a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, lipsa dreptului vătămat, precum și alte temeiuri prevăzute de art.207 alin.(2) Cod administrativ, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității răspunsului Direcției generale mobilitate urbană nr.04-2-*****din 23.10.2023 și cerința subsecventă de obligare a emiterii actului administrativ individual favorabil privind redirecționarea traficului rutier de pe str.*****, pe tronsonul de drum dintre str.***** și str.*****, din mun.Chișinău.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justiţiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Instanța relevă că la baza statului de drept, consacrat de art.1 alin.(3) din Constituţie, stă principiul legalităţii.

Potrivit art.21 din Codul administrativ, principiul legalității, obligă autorităţile publice şi instanţele de judecată competente să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege. Respectiv, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiţii de procedură privind edictarea normelor juridice.

Cercetarea stării de fapt denotă următoarele:

Reclamantă, Seroveț Tatiana, locuiește în casa la sol de pe str.*****, nr.***** din mun.Chișinău, pe tronsonul dintre străzile ***** și *****.

Reclamantă declară că această porțiune de drum este îngustă, din ce considerente deplasarea autovehiculelor are loc într-o singură direcție.

La fel, reclamanta declară că casele de locuit se află la o distanță de aproximativ 6 m de la drum.

Reclamanta declară că ultima perioadă(ultimii 2 ani) traficul rutier a devenit foarte aglomerat, ceea ce poluează aerul și depășește nivelul admisibil de zgomot.

Comunică că, în aceste circumstanțe, starea sănătății reclamantei s-a agravat.

Respectiv, s-a adresat la 20.09.2023 cu cerere prealabilă către DGMU, solicitând reexaminarea cererii de redirecționare a traficului rutier de pe str.***** din mun.Chișinău pe tronsonul dintre străzile ***** și *****.

Direcția generală mobilitate urbană a Consiliului municipal Chișinău, prin răspunsul nr.04-2-*****din 23.10.2023, și-a declinat competența, comunicând că nu are atribuții în domeniul protecției mediului înconjurător.

Inițial, instanța de judecată, având ca suport legal prevederile art.93 alin.(1) Cod administrativ, va sublinia că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretențiile.

Contrar acestei norme legale, reclamanta s-a adresat în judecată, fără a proba elementele de bază ale circumstanțelor faptice pe care ultima le invocă drept temei al pretențiilor sale: nu este probat nici faptul că traficului rutier de pe str.***** din mun.Chișinău pe tronsonul dintre străzile ***** și ***** este aglomerat, nici faptul că este un drum îngust; la fel lipsesc probe că din cauza traficului rutier aerul este poluat și probe că este depășit nivelul admisibil de zgomot; nu este demonstrat nici faptul că starea sănătății reclamantei s-a agravat, că s-a agravat anume din cauza deplânsă de reclamanta și nu din alte motive, legătura de cauzalitate nefiind astfel identificabilă, în sensul invocat de reclamanta.

Alegațiile reclamantei consemnate în textul cererii de chemare în judecată și expuse în cadrul dezbaterior judiciare, nu pot fi reținute de către instanța de judecată ca temei de anulare/nulitate a actului contestat, deoarece reclamanta interpretează *lato sensu* normele pe cale le consideră relevante, iar scopul primordial al instituției contenciosului administrativ, după cum s-a invocat și *supra*, este prestabilit de legiuitor și presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, ordonarea activităţii autorităţilor publice. Respectiv, ca acțiunea în contencios administrativ promovată de reclamant să fie pasibilă de admis, reclamantul urma să identifice pretinse ilegalități și/sau abuzuri admise de către pârât la emiterea actului contestat, ceea ce nu s-a identificat în speță. Or, actul emis și activitatea administrativă desfășurată de către autoritatea publică publică pârâtă sunt conforme legii, nefiind identificat de către instanța de judecată nici un abuz din partea autorității publice pârâte în desfășurarea activității administrative, care s-a finalizat cu emiterea actul de respingere a cererii reclamantului.

În acest sens, se impune a fi specificat că, în conformitate cu prevederile art.16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă

un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate" sau „este autorizat" în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanţele faptice stabilite, precum și criticele aduse actului contestat de către reclamant întru anularea acestuia în coraport cu contraargumentele aduse de către autoritatea publică pârâtă întru justificarea legalității actului emis, instanța de judecată conchide că, temei de admitere a acțiunii în obligare a reclamantei, în circumstanțele speței, nu există.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate" sau „este autorizat" în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Din coroborarea prevederilor Codului administrativ rezultă că, actul administrativ individual constituie o măsură oficială, adoptată sau emisă de către o autoritate/instituție publică constituită în condițiile legii, prin care se asigură realizarea sarcinilor ce revin acesteia.

Definiția actului administrativ individual, așa cum este prevăzut în Codul administrativ, face trimitere la puterea de care se bucură autoritatea publică pentru a emite acte administrative individuale, în realizarea competenței sale. Aceasta presupune că, organele administrative își desfășoară întreaga activitate prin prisma regimului de putere publică, în virtutea căreia, pentru realizarea competențelor și sarcinilor impuse administrației publice prin prevederile legale, pot adopta/emite acte administrative individuale cu forță juridică obligatorie.

Regimul de putere publică, respectiv, toate competențele și prerogativele stabilite în sarcina administrației de stat prin normele constituționale și infra constituționale, în scopul promovării și ocrotirii interesului public, este acceptată ca o condiție definitorie a actului

administrativ individual. Or, așa cum rezultă din prevederile legale menționate supra, regimul de putere publică al actelor administrative individuale nu este unul arbitrar, ci unul de legalitate.

Respectiv, având în vedere limitele prevăzute de art.225 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată conchide că circumstanțele speței vizează aspecte de oportunitate, asupra cărora instanța nu poate să se pronunțe. Și acceptă în context motivarea autorității publice pârâte(recuperată în cadrul dezbaterilor judiciare – art.123 alin.(2) Cod administrativ) referitoare la faptul că, chiar în cazul confirmării depășirii concentrațiilor maxime admisibile de aer în apartamentul reclamantei, aceasta nu va însemna că nivelul depășit de concentrații maxime în apartamentul său se datorează anume poluării aerului de către vehiculele care se deplasează anume pe tronsonul de drum din speță și nu din alte străzi din municipiu sau din alte segmente de drum din tot aceeași str.*****, sau este consecința a altor factori sau unități care poluează mediul înconjurător. La fel, instanța acceptă concluzia pârâtei referitoare la faptul că este puțin probabil că redirecționarea/sistarea traficului pe tronsonul în cauză, solicitată de către reclamanta, va îmbunătăți calitatea aerului în apartamentul său, or, sistarea circulației pe una sau mai multe străzi (de ex. pe strada reclamantei) nu va duce la încetinirea traficului și nu micșorează poluarea aerului de către vehicule, fiindcă mijloacele de transport vor continua să circule tot cu aceeași intensificare pe alte străzi, inclusiv adiacente și pe alte drumuri din mun.Chișinău.

Prin urmare, instanța subliniază că înlăturarea prezumției de legalitate, de care beneficiază actul contestat de către reclamanta Serviveț Tatiana, ca și toate actele administrative, doar în baza dezacordului reclamantului cu răspunsul oferit, în lipsa temeiului legal și probelor relevante(art.93 alin.(1) Cod administrativ), este contrară principiului legalității(art.21 Cod administrativ), deoarece este de natură să submineze însăși autoritatea actului administrativ.

Ca consecință, instanța de judecată conchide că acțiunea reclamantei Tatiana Seroveț în partea obligării emiterii actului administartiv individual favorabil, urmează a fi respinsă.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

În temeiul prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova, art.art.239-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantei Seroveț Tatiana împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Direcției generale mobilitate urbană privind anularea răspunsului Direcției generale mobilitate urbanănr.04-2-*****din 23.10.2023; obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind redirecționarea traficului rutier de pe str.*****, pe tronsonul de drum dintre str.***** și str.*****, din mun.Chișinău, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia